

International Monetary Fund
Washington, D.C. 20431 USA

הודעה לעיתונות מס' 19/182
לפרסום מידי
24 במאי 2019

צוות קרן המטבע הבינלאומית מסכם ביקור בישראל

הודעות לעיתונות בתום ביקורה של משלחת כוללות הצהרות של צוותי קרן המטבע הבינלאומית המתארות ממצאים ראשוניים לאחר ביקור במדינה. הדעות המובעות בהצהרה זו שייכות לצוות קרן המטבע הבינלאומית ואינן משקפות בהכרח את עמדת המועצה המנהלת של הקרן. עבודתה של משלחת זו לא תוביל לדיון במועצה.

- הגירעון התקציבי צפוי לגדול ב-2019 ובשנים הבאות במסגרת המדיניות הנוכחית. בתקציב 2020 יהיה צורך לנקוט צעדים בצד ההכנסות ובצד ההוצאות כדי להימנע מעלייה בנטל החוב הציבורי ולקדם רפורמות לעידוד הצמיחה.
 - הקמת הוועדה ליציבות פיננסית היא צעד מבורך. כל חקיקה חדשה לעניין הפיקוח הבנקאי צריכה לשמור על עצמאותו התפעולית של המפקח על הבנקים על מנת להגן על יעילותו.
 - דרושה צמיחה מהירה יותר של הפריון כדי להמשיך ולשמור על הביצועים הכלכליים האיתנים של ישראל, דבר אשר יצריך חבילת רפורמות לצמצום הביורוקרטיה הרגולטורית, שיפור תשתיות התחבורה, ושדרוג החינוך וההכשרה המקצועית.
- "חייבים להתניע עליות פריון מהירות יותר כדי לשמור על העליות היציבות בהכנסות משקי הבית הישראליים". – בומונט, קרן המטבע הבינלאומית
- צוות של קרן המטבע הבינלאומית בראשות קרייג בומונט ביקר בישראל מ-19 עד 23 במאי 2019 כדי לדון בסוגיות של מדיניות מקרו-כלכלית, פיננסית ונושאים מבניים, כהכנה להתייעצות על פי סעיף IV שתיערך בהמשך 2019.

בתום הביקור, נתן מר בומונט את ההצהרה הבאה:

"התוצאות המאקרו כלכליות של ישראל ממשיות להיות יציבות, כאשר התוצר צמח ב-3.2% בשנה עד הרבעון הראשון של 2019 וצפויה הצמיחה דומה בשנת 2019 כולה. צמיחת הייצוא, בהובלת שירותי הי-טק, ירדה אך במעט למרות היחלשות הכלכלה הגלובלית, אך ההשקעות הקבועות הואטו כאשר הירידות בהיקף הבנייה לדירור עלו במשקלן על ההוצאות הגבוהות על מכוונות. הגידול ביצירת מקומות עבודה חדשים היה

גבוה מ-2% ב-2018, בעיקר הודות לגידול של 3.5% בקרב נשים, מה ששמר את האבטלה על שפל היסטורי של כ-4%. שוק העבודה המתוח דחף לעליית שכר של 4.3% ב-2018 במגזר העסקי, מעלייה של 2.9% ב-2017.

"המדיניות המוניטרית עודנה מרחיבה, כאשר ריבית הבנק המרכזי עומדת על 0.25% לאחר שהועלתה ברבעון האחרון של 2018. האינפלציה עלתה מרמות נמוכות, ונשארת רק במעט מעל הרצפה של תחום היעד 1%-3% מאז אמצע 2018. עלייה נוספת של האינפלציה צפויה בשנים הקרובות, אף שתחזית זו עשויה להיות מושפעת מסיכונים מהצמיחה והאינפלציה הגלובליות, לצד אי-ודאויות סביב ההשפעה נטו של עליות השכר והתגברות לחצי התחרות בשווקים הישראליים. בהקשר זה ציין בנק ישראל, בצעד ראוי, כי העלאות עתידיות של שיעור הריבית תהיינה הדרגתיות וזהירות.

בשונה מרבות מהכלכלות המתקדמות, הבנקים הישראליים לא הפכו לנטל על התקציב ולא גררו את הצמיחה מטה במהלך המשבר הפיננסי הגלובלי. דוחות קודמים של קרן המטבע הבינלאומית ציינו כי הפיקוח על הבנקים בישראל נוקט גישה מקיפה ומחמירה מאוד, התורמת באופן חשוב ליציבות פיננסית. על ידי אישור החקיקה עבור הוועדה ליציבות פיננסית שהחלה לפעול לאחרונה, סייעה הכנסת לגשר על פערים רגולטוריים ופיקוחיים במערכת הפיננסית. בעתיד, כל חקיקה חדשה תצטרך לעלות בקנה אחד עם עקרונות בינלאומיים לפיקוח בנקאי אפקטיבי, במיוחד על ידי המנעות מהתערבות ממשלתית או פוליטית המסכנת את העצמאות התפעולית של המפקח. בנק ישראל מפרסם מידע על פעילויות הפיקוח שלו דרך מגוון ערוצים, ועליו להמשיך ולשפר שקיפות ציבורית זו ולהמשיך בעבודתו עם הכנסת תוך הגנה על מידע סודי הנוגע למוסדות, חברות, ויחידים ספציפיים.

"הגירעון התקציבי של ישראל נמצא בנתיב של גידול, והגיע ל-3% מהתמ"ג ב-2018 למרות אבטלה נמוכה מאוד. גירעון זה העלה את החוב לכ-61% מהתמ"ג. אפילו אם יינקטו מאמצים משמעותיים להשאיר את ההוצאות ברמה קרובה לתכנון התקציבי, הגירעון צפוי לעלות עד כדי 3.5% או יותר ב-2019, ומהמדיניות הנוכחית נגזרות עליות גירעון נוספות בשנים הבאות. השארת החוב על נתיב של עלייה תגביל את יכולתה של ישראל להשתמש במדיניות פיסקלית כדי לבלום זעזועים למשק. יש לצמצם אפוא את הגירעון התקציבי לרמה של 2.5% מהתמ"ג כדי להבטיח את התייצבות יחס החוב לתוצר. מצבה הכלכלי הבריא של ישראל יסייע להתקדם בקצב נכון לקראת יעד זה בתקציב 2020, דרך אימוץ צעדים מבניים איכותיים לקיצוץ הטבות מס, להגדלת ההכנסות, ולייעול ההוצאות.

"מאז אמצע העשור הראשון של שנות ה-2000, הצמיחה של ישראל עומדת על 3.7% בממוצע הודות לגידול האוכלוסייה בגיל העבודה ולגידול בהשתתפות בשוק העבודה, אך פריון כוח העבודה תרם בממוצע רק 0.8 נקודות האחוז. אף שיש מקום להגדיל את שיעורי התעסוקה במגזרים הערבי והחרדי, ההרכב הדמוגרפי יאט את הקצב הממוצע של יצירת מקומות עבודה חדשים בעשורים הקרובים. חייבים אפוא להגדיל את פריון העבודה על מנת לשמור על העלייה היציבה בהכנסות משקי הבית הישראליים. דרושה התקדמות הרבה יותר מהירה בקיצוץ העלויות הרגולטוריות ובהפחתת אי-הוודאות הגורמות לצמצום ההשקעה העסקית, לרבות באמצעות דיגיטליזציה של הממשל. יש להפחית את הפסד הפריון מנסיעות על ידי הטלת אגרות על גודש תנועה בכבישים והגדלת ההשקעות בתשתיות התחבורה. רפורמות עומק בחינוך ובהכשרה המקצועית הן קריטיות לשדרוג המיומנויות של אוכלוסיות שכבר מועסקות כמו גם של אוכלוסיות החרדים והערבים.

בהמשך לצעדים שכבר ננקטו בשנים האחרונות, הרחבת נקודות הזיכוי במס והתמיכה בטיפול בילדים יוכלו לסייע לצמצם את העוני ובו בזמן להמריץ את התעסוקה והפרייון.

”צוות המשלחת מבקש להודות לרשויות וליתר עמיתינו על דיונים כנים ומלאי-תובנות ומוקיר תודה על קבלת הפנים החמה.”